

วิธีการรับข่าวสาร ความรู้ เจตคติ และการนำไปปฏิบัติ
เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน
ตำบลเกาะขอม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

นางสาวัญญา จิตโสภา

ศูนย์วิทยาสัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-581-076-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018013

115188018

RECEPTIVITY METHODS OF INFORMATION KNOWLEDGE,
ATTITUDES AND IMPLEMENTATION REGARDING NATURAL
RESOURCES CONSERVATION OF THE PEOPLE
IN TAMBON KOYO, AMPHOE MUANG, CHANGWAT SONGKHLA

MISS NATTAYA JITSOPA

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-581-076-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิธีการรับข่าวสาร ความรู้ เจตคติ และการนำไปปฏิบัติ เกี่ยวกับการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา

โดย นางสาวัญญา จิตโสภาค
ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ
 ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ดร.ถาวร วัชรารักษ์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร.กล้า สมตระกูล

..... ประธานกรรมการ
(ดร.กล้า สมตระกูล)

ดร. อุ่นตา นพคุณ

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ)

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร

..... กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

..... กรรมการ
(ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

นักฎยา จิตโสภณา : วิธีการรับข่าวสาร ความรู้ เจตคติ และการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
(RECEPTIVITY METHODS OF INFORMATION KNOWLEDGE ATTITUDES AND IMPLEMENTATION REGARDING NATURAL RESOURCES CONSERVATION OF THE PEOPLE IN TAMBON KOYO, AMPHOE MUANG, CHANGWAT SONGKHLA) อ. ที่ปรึกษา :
ศ. อุบลดา นพคุณ, คร.ไพฑูริย์ โพธิ์สาร หน้า ISBN 974-581-076-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงวิธีการรับข่าวสาร ความรู้ เจตคติและการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางด้านครอบครัวและการงานอาชีพ และเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสาร ความรู้ และเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนต่ำที่สุด มีเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับดีในเรื่อง ดิน น้ำ ป่าชายเลนและประมง โดยมีเจตคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนดีกว่าด้านอื่น ๆ และได้นำข่าวสารความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในครอบครัวและการงานอาชีพ

วิธีการรับข่าวสาร ความรู้ และเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษา และถิ่นที่อยู่อาศัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *จิตโสภณา*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *อุบลดา นพคุณ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *ไพฑูริย์ โพธิ์สาร*

C.144320 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD : KNOWLEDGE/ATTITUDES/NATURAL RESOURCES CONSERVATION/IMPLEMENTATION/
TAMBON KOYO

NATTAYA JITSOPA : RECEPTIVITY METHODS OF INFORMATION KNOWLEDGE
ATTITUDES AND IMPLEMENTATION REGARDING NATURAL RESOURCES CONSERVATION
OF THE PEOPLE IN TAMBON KOYO, AMPHOE MUANG, CHANGWAT SONGKHLA. THESIS
ADVISOR : PROF. OONTA NOPAKUN, PAITON PHOTHISAAN, PH.D, PP.
ISBN 974-581-076-2

The purpose of this research was to study the receptivity methods of information knowledge, attitudes and implementation, regarding conservation of natural resources in regard to the sample's usage in their family and their occupation, aside from this, it also aimed to compare the receptivity methods of information knowledge and attitudes regarding natural resources conservation of the people in Tambon Koyo, Amphoe Muang, Changwat Songkhla.

It was found that television was the highest people's receptivity methods of information regarding natural resources conservation, next were radios and newspapers. Knowledge regarding natural resources conservation were low; the lowest level was mangroves. Attitudes regarding natural resources conservation were at a high level; the highest level of attitudes was mangroves in the areas. There was utilization of knowledge.

Receptivity methods of information knowledge and attitudes regarding natural resources conservation when classified into independent variable ; it was found that the education variable and docimile variable were significantly different.

ภาควิชา.....การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มดำเนินการวิจัย จากศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ขอกราบขอบพระคุณในฐานะครูผู้ซึ่งมีวิญญานของความเป็นครู เต็มเปี่ยม

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. วิรัตน์ ธรรมมาภรณ์ รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ผู้ซึ่งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม SAS

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทั้ง 5 ท่าน

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ช่วยเก็บข้อมูล ขอขอบคุณชาวตำบลเกาะยอทุกท่านที่ สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ

ขอขอบพระคุณพี่ชายที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

และสำหรับแม่ ผู้ซึ่งสร้างความแข็งแกร่ง อดทน คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านการเงิน ผู้อยู่เหนือคำขอบคุณใด ๆ

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยผู้ซึ่งให้เงินทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอขอบคุณกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสกับสังคมใหม่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สอนให้ผู้วิจัยได้รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต รู้จักความเหนื่อยยาก

ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ป่าชายเลน สัตว์ป่า และ ทรัพยากรทางทะเล ผู้ซึ่งมีพระคุณต่อมวลมนุษยชาติ

ัญญา จิตโสภา

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๘
สารบัญแผนภูมิ	๙
บทที่	
1. บทนำ	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
- ขอบเขตของการวิจัย	3
- คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	5
- การดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน	9
- การศึกษาตลอดชีวิต	15
- การสื่อสาร	20
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลเกาะยอ	27
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
- กรอบความคิดในการวิจัย	40
3. วิธีดำเนินการวิจัย	41
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
- การวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	82
- สรุปผลการวิจัย	83
- อภิปรายผลการวิจัย	90
- ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	107
ภาคผนวก ข แผนที่ตำบลเกาะขอม	108
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
ประวัติผู้เขียน	124

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	42
2	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสภาพการรู้หนังสือไทย	48
3	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพ และรายได้	49
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิธีการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน	50
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน	51
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของประชาชน	52
7	จำนวนและร้อยละ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรดินของประชาชน	53
8	จำนวนและร้อยละของการมีที่เก็บกักน้ำฝนของประชาชน	54
9	จำนวนและร้อยละของการร่วมพัฒนาแหล่งน้ำของประชาชน	55
10	จำนวนและร้อยละของการใช้แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ของประชาชน	55
11	จำนวนและร้อยละของการใช้เชื้อเพลิงหุงหาอาหาร และการประกอบอาชีพ ของประชาชน	56
12	จำนวนและร้อยละของการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนของประชาชน	56
13	จำนวนและร้อยละของการปลูกป่าชายเลนของประชาชน	57
14	จำนวนและร้อยละของการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำของประชาชน (เฉพาะผู้ประกอบการอาชีพประมง)	57
15	จำนวนและร้อยละประเภทและขนาดของสัตว์น้ำที่จับได้เมื่อ 5 ปีที่แล้ว ของประชาชน	58
16	จำนวนและร้อยละประเภทของสัตว์น้ำที่จับได้ปัจจุบันของประชาชน	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติต่อสัตว์น้ำเมื่อจับได้ลูกกุ้ง ลูกหอย ลูกปู ลูกปลา ของประชาชน	59
18	วิธีการรับข่าวสาร ความรู้ และ เจตคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของประชาชน ที่มีเพศแตกต่างกัน	60
19	การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของ ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน	61
20	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มอายุ	61
21	การเปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีอายุแตกต่างกัน	62
22	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มอายุ	62
23	การเปรียบเทียบเจตคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีอายุแตกต่างกัน	63
24	การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	63
25	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มระดับการศึกษา	64
26	การเปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	64
27	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มระดับการศึกษา	65
28	การเปรียบเทียบเจตคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	65
29	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มระดับการศึกษา	66
30	การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของ ประชาชน ที่มีสภาพการรู้หนังสือไทยแตกต่างกัน	66
31	การเปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีสภาพการรู้หนังสือไทยแตกต่างกัน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32 การเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีสภาพการรู้หนังสือไทยแตกต่างกัน	68
33 การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน	68
34 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มอาชีพ	69
35 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน	69
36 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มอาชีพ	70
37 การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเรื่อง ดิน น้ำ ป่าชายเลน และทรัพยากรประมง ของประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน	71
38 การเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน	72
39 การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน	72
40 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มรายได้	73
41 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน	73
42 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มรายได้	74
43 การเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน	74
44 การเปรียบเทียบวิธีการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน	75
45 การทดสอบเป็นรายกลุ่มของถิ่นที่อยู่อาศัย	76
46 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
47	การทดสอบเป็นรายกลุ่มของถิ่นที่อยู่อาศัย	78
48	การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน	79
49	การเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน	80
50	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายกลุ่มถิ่นที่อยู่อาศัย	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบุมิ

แนบุมิที่		หน้า
1	องค้ประกอบของเจตคติ	17
2	กรอบความคิดการวิจัย	40

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย